

دوتا ۳۷۲	عهد عتیق ۳۵
	انبیاء کوچک: حَبَقوق، عوبدیا و حجی
S = معلم ۲ (تعلیم توسط معلم ۲)	

(S) به برنامه " دوره شاگردسازی از رادیو " خوش آمدید. ما انبیاء کوچک را به ترتیب زمانی زندگی‌شان مطالعه خواهیم کرد. امروز سه پیامبر کوچک یعنی حَبَقوق، عوبدیا و حجی را به شما معرفی خواهیم نمود. آنها در طول قرون ششم و هفتم قبل از میلاد نبوت می‌کردند.

کتاب حَبَقوق

نکته اول. "نویسنده، دریافت‌کنندگان و تاریخ تألیف کتاب حَبَقوق".

حَبَقوق هشتمین پیامبر از میان دوازده پیامبر باصطلاح کوچک است. معنای اسم "حَبَقوق"، "فرد مقبول" یا "محبوب خاص" می‌باشد. در باره حَبَقوق نبی بیش از این چیزی نمی‌دانیم. احتمالاً در یهودیه کار می‌کرد و مخاطب پیامها و نوشته‌هایش مردم یهودیه بودند. با این حال، در نبوت کوتاهش به خداوند اشاره دارد. در فصل ۱: ۵-۶ خداوند می‌فرماید که در زمان نبی، کلدانی‌ها، یعنی بابلی‌های ظالم و ستمگر را به قدرت خواهد رساند و آنها ملل بسیاری را مغلوب و نابود خواهند ساخت. هنگامی که امپراتوری آشور شروع به فروپاشی کرد، کلدانی‌ها تحت رهبری نبوپولاسیر، که بین سالهای ۶۲۵-۶۰۵ قبل از میلاد حکومت می‌کرد، با آشوریه‌ها جنگیدند. نینوا در سال ۶۱۲ قبل از میلاد سقوط کرد. پسر نبوپولاسیر، نبوکدنصر، که بین سالهای ۶۰۵-۵۶۲ قبل از میلاد سلطنت کرد، حاکم امپراتوری بابل شد و مالک آسیای غربی گردید. از آن زمان به بعد، کلدانی‌ها بابلی خوانده شدند. در آیه ۳: ۱۶، نبی همچنان منتظر است حمله بابلی‌ها صورت گیرد. این اشاره‌ای است به حمله اول نبوکدنصر به یهودیه، که در سال ۶۰۵ قبل از میلاد رخ داد. مطابق با دوم پادشاهان ۲۲: ۱۸-۲۰، خداوند به یوشیای پادشاه، که بین سالهای ۶۰۸-۶۳۹ قبل از میلاد سلطنت می‌کرد، وعده داد که حمله بابلی‌ها در طول حیات او واقع نخواهد شد. از این رو، با توجه به آیات ۱: ۵-۶، حَبَقوق نبی احتمالاً در زمان حکومت یهوایکیم، قبل از حمله نخست نبوکدنصر به یهودیه، نبوت می‌کرد، یعنی بین سالهای ۶۰۵-۶۰۸ قبل از میلاد.

نکته دوم. "پیام اصلی کتاب حَبَقوق".

در یهودیه افراد توانگر و قدرتمند همچنان فقرا را سرکوب و از آنان بهره‌برداری می‌کردند. و نبی شکایت می‌کند که گویی آنان نتیجه اعمالشان را نمی‌بینند. به نظر می‌رسید که خداوند بهره‌کشی و ستم افراد طماع را تحمل می‌کند. چنین می‌نمود که خداوند در مقابل بی‌عدالتی هیچ‌کاری نمی‌کند (۱: ۲-۴).
در کتب نبوتی دیگر خداوند نبی را مخاطب قرار می‌دهد، در حالیکه در حَبَقوق، ابتدا نبی خداوند را مورد خطاب قرار می‌دهد. حَبَقوق از خدا گله می‌کند، سوالاتی می‌پرسد، اعتراضاتی را مطرح می‌کند، و منتظر پاسخ خدا می‌ماند.
سوال اول حَبَقوق این است، "چرا خداوند اجازه می‌دهد در یهودیه بدکاران به عادلان ظلم کنند؟" (۱: ۲-۴). خداوند پاسخ می‌دهد، "کلدانیان، یعنی بابلی‌ها، به عنوان مجازاتی برای بدکاران یهودیه خواهند آمد" (۱: ۵-۱۱). سپس حَبَقوق ایرادی را پیش می‌کشد، "چرا خداوند اجازه می‌دهد مردم یهودیه توسط کلدانیان مجازات شوند که از اهالی یهودیه شرورترند؟" (۱: ۱۲-۱۷). نبی در برج مراقب خود مستقر می‌شود و منتظر جواب خداوند می‌ماند (۲: ۱). و خداوند پاسخ می‌دهد، "کلدانیها هم مجازات خواهند شد. در واقع، تمام بدکاران تنبیه خواهند شد (۲: ۴-۲۰) اما عادل در اثر ایمان خود زنده خواهد ماند (۲: ۴)". وظیفه و فخر عادل در این است که توکل کند، حتی زمانی که نمی‌تواند عدالت را در کارهای خداوند بباید. شخص عادل در اثر این توکل فروتنانه و اعتماد خاموش زنده می‌ماند (رومیان ۱: ۱۷؛ غلاطیان ۳: ۱۱).
خداوند از پاسخگویی به سوالات و اعتراضات حَبَقوق فراتر می‌رود. نه تنها به او می‌فرماید که ایمانش را بکار برد، بلکه به او رویایی نشان نیز می‌دهد که در آن خداوند در جلال می‌آید تا کلدانیان را نابود سازد و قوم خود را نجات دهد، و به این ترتیب ایمانش را تقویت می‌کند (۳: ۱-۱۵). ظاهر شدن خداوند تأثیر عمیقی بر نبی دارد. تمامی اجزاء بدنش می‌لرزند (۳: ۱۶). به این ترتیب، دیگر راههای اراده خداوند را زیر سوال نمی‌برد، بلکه بردبارانه منتظر عمل خدا می‌ماند. در نهایت، در سرود اعتماد و شادمانی، حَبَقوق قدرشناسی خود را نسبت به فیض بی‌حساب خدا ابراز می‌کند (۳: ۱۷-۱۹).

نکته سوم. "تقسیم‌بندی کتاب حَبَقوق".

به کتاب حَبَقوق می‌توان این عنوان را دارد: "عادل در اثر ایمان خود زنده می‌ماند." این کتاب دارای دو بخش است: "بخش ۱": فصل‌های ۱ و ۲. ایمان آزموده می‌شود. سوالات نبی و پاسخهای خداوند.
سوال اول. "چرا خداوند اجازه می‌دهد، در یهودیه بدکاران به عادلان ظلم کنند؟" (۱: ۲-۴). پاسخ خداوند. "کلدانیان، یعنی بابلی‌ها، به عنوان مجازاتی برای بدکاران یهودیه خواهند آمد" (۱: ۵-۱۱).
سوال دوم. "چرا خداوند اجازه می‌دهد مردم یهودیه توسط کلدانیان مجازات شوند که از اهالی یهودیه شرورترند؟" (۱: ۱۲ تا ۲: ۱). پاسخ خداوند. "کلدانیها هم مجازات خواهند شد. در واقع، تمام بدکاران تنبیه خواهند شد (۲: ۴-۲۰) اما عادل در اثر ایمان خود زنده خواهد ماند (۲: ۲-۲۰)".
بخش ۲: فصل ۳: ۱-۱۹. ایمان تقویت می‌شود. خداوند در اجابت دعای نبی ظاهر می‌شود و نبی با سرود توکل و شادمانی واکنش نشان می‌دهد. دعای نبی در آیات ۱-۲. ظهور خداوند در آیات ۳-۱۶. واکنش نبی در آیات ۱۷-۱۹.

کتاب عوبدیا

نکته اول. "نویسنده، دریافت‌کنندگان و تاریخ تألیف کتاب عوبدیا".

عوبدیا چهارمین نبی از میان دوازده نبی کوچک است. "عوبدیا" یعنی "خادم خدا". در باره این نبی بیش از این چیزی نمی‌دانیم. عوبدیا جزو آن دسته از انبیایی بود که در یهودیه نبوت کردند. وی نبوت خود را بر علیه ادوم جهت می‌دهد، که قومی از نسل عیسو برادر یعقوب بودند. برخی معتقدند که او مدتها قبل از تبعید، در زمان یهوشافاط یا یهورام، نبوت می‌کرد. علیرغم این، عوبدیا در آیات ۱۰-۱۴ توصیف می‌کند که چطور زمانی که یهودیه از سوی خارجی‌ها مورد تهاجم قرار گرفت، ادومی‌ها ابتدا دور ایستادند، و پس از آن خود وارد یهودیه شدند تا آنرا غارت کنند. حتی در دستگیری فراریان اهل یهودیه به دشمن کمک کردند. شاهدهی در دست نیست که نشان دهد قبل از تبعید، ادومی‌ها مرتکب چنین اعمالی شده یا از بدبختی اورشلیم و یهودا شاد می‌شدند. اما بعد از تبعید یهودا توسط نبوکدنصر در سال ۵۸۶ قبل از میلاد، بخشهای متعددی از کتاب مقدس روایات روشنی مبنی بر شادمانی ادومی‌ها ارائه می‌دهد. نمونه‌ای از آن حزقیال ۳۵ است (مراثی ارمیا ۴: ۲۱؛ حزقیال ۲۵: ۱۲-۱۴؛ ۳۶: ۵؛ مزامیر ۱۳۷: ۷). ادومی‌ها از یهودا انتقام گرفتند، آنها را به دم شمشیر تسلیم کردند، و هنگام بدبختی و چپاول یهودا با کینه‌توزی و شغف، شادمانی کردند. بنابراین، به احتمال زیاد عوبدیا درست بعد از وقایع سال ۵۸۶ قبل از میلاد نبوت می‌کرد، یعنی زمانی که نبوکدنصر اورشلیم و یهودیه را ویران و بقیه مردم یهودیه را به بابل تبعید کرد.

نکته دوم. "پیام اصلی کتاب عوبدیا".

اول. "خداوند غرور و نخوت انسانها را فرو خواهد نشاند".

پیام اصلی کتاب عوبدیا این است که انسانها نباید در زمان بدبختی دیگران به آنها به دیده تحقیر بنگرند، و یا در روز بلا از مصیبت آنها شاد شوند. هرگز نباید اموال دیگران را بخصوص به هنگام بدبختی‌ها غارت کنند، و یا فراریها را تسلیم کسانی نمایند که به آنها تعدی کرده‌اند.

دوم. "خداوند قوم مغرور ادوم را داوری می‌کند، لیکن قوم خود اسرائیل را نجات می‌دهد".

در کوه صهیون در آینده، رستگاری وجود خواهد داشت. این اشاره‌ای است به مکاشفه زمان آخر (کتاب مکاشفه).

نکته سوم. "تقسیم‌بندی کتاب عوبدیا".

به کتاب عوبدیا می‌توان این عنوان را دارد: "خداوند غرور ادوم را درهم خواهد شکست." این کتاب دارای دو بخش است:

"بخش ۱": آیات ۱-۱۴. داوری خدا بر ادوم.

"بخش ۲": آیات ۱۵-۲۱. رهایی یهودا توسط خداوند.

کتاب حجی

نکته اول. "نویسنده، دریافت‌کنندگان و تاریخ تألیف کتاب حجی".

حجی دهمین نبی از میان دوازده نبی کوچک است. در باره این نبی بیش از این چیزی نمی‌دانیم. حجی پیامبر معاصر زکریای نبی بود و نام هر دو پیامبر در عزرا ۵: ۱ و ۶: ۱۴ ذکر شده است. آنها در روزگار حکومت زروبابل و کهانت یوشع نبوت می‌کردند (عزرا ۳: ۱ و ۴: ۶). زروبابل از نسل داود پادشاه بود (اول تواریخ ۳: ۱۷-۱۹) و به عنوان پادشاه یهودیانی که از بابل بازگشته بودند منصوب شد. یوشع از طریق یهوصاداق، که به بابل تبعید شد و اولین کاهن اعظم بعد از تبعید بود (اول تواریخ ۶: ۱۵)، به خانواده کهانت بلند پایه‌ای مرتبط می‌شد. کورش کبیر، امپراتور ماد و پارس، در سال ۵۳۹ قبل از میلاد بابل را تسخیر کرد. مطابق با عزرا ۱: ۱، در سال ۵۳۸ قبل از میلاد، کورش پادشاه فرمانی صادر کرد که بر اساس آن یهودیان می‌توانستند از تبعید به یهودیه بازگردند و نیز معبد اورشلیم را بازسازی نمایند. در سال ۵۳۷ قبل از میلاد، اولین گروه از یهودیان تحت رهبری زروبابل حاکم، که سالتیئیل نیز نامیده می‌شد، و یوشع کاهن به یهودیه بازگشتند و وسائل معبد را نیز با خود بردند. کمبوجیه (۵۲۹-۵۲۲ قبل از میلاد) و سپس داریوش (۵۲۱-۴۸۶ قبل از میلاد) جانشین کورش شدند. شورش داخلی وجود داشت که می‌بایست با آن مقابله می‌شد و تنها در سال ۵۲۰ قبل از میلاد بود که آرامش به امپراتوری ماد و پارس بازگشت. حجی پیامبر تمام چهار پیشگویی خود را در سال دوم سلطنت داریوش، یعنی سال ۵۲۰ قبل از میلاد نبوت کرد (۱: ۲۴؛ ۱ و ۱۰ و ۲۰).

نکته دوم. "پیام اصلی کتاب حجی".

اول. "نصیحتی برای رهبران و مردم جهت ادامه بازسازی معبد".

یهودیان معبد اولیه را بین سالهای ۹۶۸-۹۶۱ قبل از میلاد، در زمان سلیمان پادشاه ساختند. معبد در سال ۵۸۶ قبل از میلاد توسط نبوکدنصر ویران شد. یهودیان تا زمان سقوط بابل در سال ۵۳۹ قبل از میلاد به اسارت برده شدند، و در سال ۵۳۷ قبل از میلاد از تبعید مراجعت کردند. یهودیان بعد از بازگشت از تبعید، بازسازی معبد را در همان جای قبلی شروع نمودند. در حدود ۵۳۶ قبل از میلاد، مذبح سوزاندن هدایا را برپا کردند، قربانیهای روزانه را مجدداً برقرار نمودند و معبد را پی‌ریزی کردند (حزقیال ۳: ۱-۶ و ۱۰). با وجود این، کار به دلیل مخالفت سامری‌ها (حزقیال ۴: ۵) و احتمالاً قطع حمایت مالی از سوی کورش، متوقف شد. پس از وقفه‌ای حدوداً ۱۵ ساله، حجی و زکریای نبی، زروبابل حاکم و یوشع کاهن و نیز مردم را به ادامه بازسازی معبد تشویق کردند. او آنها را بر آن داشت که موقعیت فعلی خود را مورد تأمل قرار دهند. آنها بسیار می‌کاشتند،

اما اندک درو می‌کردند. می‌خوردند، لیکن هیچگاه سیر نمی‌شدند. درآمد کسب می‌کردند، اما آنرا در کیسه‌های سوراخدار جا می‌دادند. توقع زیاد داشتند، ولی آنچه عایدشان شد ناچیز بود. آنچه را به خانه می‌آوردند، خدا بر باد می‌داد. چرا؟ خداوند فرمود: زیرا "خانه من خراب مانده و شما فقط به فکر خانه‌های خود هستید" (۱: ۵-۹). فقر جاری و محصول ناچیز آنها از اهمال گناه‌الودشان در بازسازی معبد ناشی می‌شد. مردم پذیرفتند و بازسازی معبد را از سر گرفتند (۱: ۱۵). عزرا ۶: ۱۵ می‌فرماید که بازسازی معبد در سال ۵۱۶ قبل از میلاد کامل شد.

دوم. "نبوتی در باره لرزیدن آسمانها و زمین و شکوه معبد دوم".

برخی افراد از محقر بودن معبد دوم در مقایسه با معبد اولیه سلیمان پادشاه ابراز تأسف می‌کردند (۲: ۳). نبی از لرزش زمین در دو نوبت سخن می‌گوید. لرزش اول اقوام به هنگام سقوط امپراتوری بابل به سرکردگی نبوکدنصر و آغاز امپراتوری ماد و پارس توسط کورش صورت گرفت. این رویداد جابجایی بزرگی را در ملل سبب شد، که بازگشت ملت یهود از تبعید را نیز شامل می‌شد. اما این لرزش نخستین ملتها به عصر مسیح موعود منجر نشد.

از این رو، نبی پیشگویی می‌کند که یکبار دیگر آسمانها و زمین خواهند لرزید و چیزهای ارزشمند ملتها معبد دوم را پر خواهد ساخت. این بیان می‌کند که شکوه بیرونی معبد دوم از شکوه بیرونی معبد اول عظیمتر خواهد بود. در زمانی که تمامی قدرتهای زمینی با شکوهشان سقوط کرده‌اند، معبد اورشلیم بر خود خواهد بالید. در این زمان دوران آتی نجات یا عصر مسیحیایی آغاز می‌شود. و در آن معبد خداوند به مردم "آرامش"، یعنی کاملیت، سلامتی و نجات را به معنای کامل کلمه عطا خواهد کرد (میکاه ۴: ۲-۱).

اشعیاء نبی در اشعیاء ۲۴: ۱۹-۲۳ و یوئیل نبی در یوئیل ۲: ۱۰-۱۱ و ۳: ۱۶ نیز در باره این لرزش نبوت می‌کنند. لیکن حجی نبی مستقیماً به مسیح اشاره نمی‌کند، بلکه از شکوه معبد سخن می‌گوید.

"در رابطه با تحقق این نبوت:

یک. "لرزش زمین و ملت‌ها". تحقق مقدماتی زمانی شروع شد که ملل امپراتوری ماد و پارس مجبور شدند جای خود را به امپراتوری یونان، و امپراتوری یونان جایش را به امپراتوری روم بدهد، و تمام این لرزشهای ملتها به ظهور و سقوط امپراتوری‌های زمینی بعدی اشاره دارند.

دو. "ثروت‌های تمامی اقوام". تحقق اولیه زمانی بود که امپراتور داریوش فرمان داد که هزینه بازسازی معبد و نیز قربانیهای آن از خزانه سلطنتی پرداخت شود (عزرا ۶: ۸-۱۰)، امپراتور اردشیر و مشاورانش هدایای نقره و طلا به معبد اورشلیم تقدیم کردند (عزرا ۷: ۱۳-۲۰) و هیرودیس پادشاه معبد را بازسازی کرد (یوحنا ۲: ۲۰؛ مرقس ۱۳: ۱). اما در تحلیل نهایی این نبوت، شکوه معبد را بر اساس مکشوف شدن ملکوت خدا می‌سنجد، نه بر پایه زیبایی ظاهری آن. از این روست که شکوه ظاهری معبد به فصل جدیدی در تاریخ ملکوت خدا اشاره دارد که در آن بویژه اهمیت روحانی و شکوه معبد از شکوه معبد اولیه برتر خواهد بود. تحقق این مسئله زمانی آغاز شد که شمار بیشتری از غیریهودیان، تحت نام خداترسان، به ایمان قوم خدا در عهد عتیق گرویدند (اشعیاء ۵۶: ۱-۸).

سه. "بالاترین فخر معبد دوم" در این بود، که ظهور عیسی مسیح در زمان موجودیت آن رخ داد و عیسی مسیح در آن خود را معرفی و پیامش را موعظه کرد. مطابق با یوحنا ۲: ۱۹-۲۱، با استقرار معبد واقعی خدا، یعنی بدن مسیح، یهودیان نیز معبد زمینی دوم خود را محکوم به ویرانی نمودند. هنگامی که عیسی مسیح مصلوب شد، پرده معبد به عنوان نشانه پایان عملکرد معبد دوم، از بالا تا پایین پاره شد (متی ۲۷: ۵۱). و با قیام مسیح از مردگان، معبد روحانی جدیدی، بنام کلیسا یا بدن مسیح موجودیت یافت. افسسیان ۲: ۱۹-۲۲ و اول پطرس ۲: ۴-۱۰ بروشنی تعلیم می‌دهند که معبد روحانی از همه مسیحیان تمامی ملل جهان، من جمله ملت اسرائیل تشکیل شده است.

چهار. "لرزش آسمانها و زمین". حجی ۲: ۶ می‌فرماید: "خداوند بزودی، بار دیگر آسمانها و زمین را به لرزه در می‌آورد". انبیای عهد عتیق و رسولان عهد جدید از صبر الهی و تأخیر در روز داوری نهایی سخن گفته‌اند. حبقوق ۲: ۳ می‌فرماید: "اگر چه آنچه به تو نشان می‌دهم در حال حاضر اتفاق نمی‌افتد، ولی مطمئن باش که سرانجام در وقت معین بوقوع خواهد پیوست. هر چند تا وقوع آن، مدت زیادی طول بکشد، ولی منتظر آن باش، زیرا وقوع آن حتمی و بدون تأخیر خواهد بود." و دوم پطرس ۳: ۸-۹ می‌فرماید: "اما ای عزیزان، این حقیقت را فراموش نکنید که برای خدا یک روز یا هزار سال تفاوتی ندارد. بنابراین، مسیح در وعده بازگشت خود تأخیری بوجود نیاورده است، گر چه گاهی اینگونه بنظر می‌رسد. در واقع، او صبر می‌کند و فرصت بیشتری می‌دهد تا گناهکاران توبه کنند، چون نمی‌خواهد کسی هلاک شود." بر اساس عبرانیان ۱۲: ۲۶-۲۸ لرزش عظیم نهایی آسمانها و زمین هنگام بازگشت عیسی مسیح بوقوع می‌پیوندد. کلمه "بار دیگر" نشانگر جنبش دوباره هر چیز تزلزل‌پذیر، یعنی تمامی آفرینش، است، تا آنچه تزلزل‌ناپذیر است باقی بماند. و مسیحیان ملکوتی را دریافت می‌کنند که تزلزل‌ناپذیر است. مطابق با حجی ۲: ۲۱-۲۲، هنگامی که لرزش آسمانها و زمین رخ دهد، خداوند تخت سلطنت تمام پادشاهان روی زمین را واژگون می‌کند و قدرت همه حکومت‌های عالم را در هم می‌کوبد (حزقیال ۳۸-۳۹؛ زکریا ۱: ۲۱). و بر اساس دانیال ۲: ۴۴: "خدای آسمانها سلطنتی برقرار خواهد ساخت که هرگز از بین نخواهد رفت و کسی بر آن پیروز نخواهد شد"، مگر قوم خدا. "همه آن سلطنتها را در هم کوبیده، مغلوب خواهد ساخت و خودش تا ابد پایدار خواهد ماند." بنابراین لرزش آسمان و زمین نشانگر این است که دوره جدیدی در جهان برقرار خواهد شد، یعنی آسمانها و زمین جدید.

سوم. "وعده‌ای خاص برای زروبابل".

حجی ۲: ۲۳ می‌فرماید که خدا خادم خود زروبابل را مانند نگین انگشتر خواهد ساخت، زیرا او را برگزیده است. عنوان خادم خدا بیانگر آن است که زروبابل در رابطه ویژه‌ای با خداوند قرار دارد و وظیفه‌ای خاص، یعنی بازسازی معبد، به او سپرده شده است (اشعیاء ۴۱: ۸). عناوین "برگزیده خدا" و "مانند نگین انگشتری بر انگشت خدا" نشان می‌دهد که زروبابل و به

همراه او خاندان یهودا در رابطه مخصوصی از محبت و صمیمیت با خدا قرار داشتند. خداوند ارزش زیادی برای زروبابل قائل می‌شد و مستقیماً او را در انجام وظیفه‌اش حفاظت می‌کرد (ارمیا ۲۲: ۲۴). با اینحال، این انتصاب زروبابل او را نوعی مسیح موعود نساخت و لرزش آسمانها و زمین در وی تحقق نهایی نیافت. این انتصاب تنها نشان داد که زروبابل در حمل و عده نجات آینده به جلوتر نقشی به عهده داشت. در یکی از دورانهایی که ملل بلرزه در آمدند، زروبابل به عنوان حاکم یهودیانی منصوب شد که از امپراتوری پارس باز می‌گشتند. وی رهبری بود که یهودیان را در بازگشت از تبعید به سرزمین اسرائیل هدایت کرد. در دوره‌ای دیگر، هنگامی که ملتها به لرزه در آیند، مهم‌ترین فرزند زروبابل، یعنی عیسی مسیح، خواهد آمد. زروبابل خود از نسل داود و مطابق با متی ۱: ۱۲-۱۳ و لوقا ۳: ۲۷ جد مستقیم یوسف و مریم بود، که از لحاظ طبیعت انسانی پدر و مادر قانونی عیسی مسیح شدند.

نکته سوم. "تقسیم‌بندی کتاب حجی".

به کتاب حجی می‌توان این عنوان را دارد: "تشویق برای بازسازی خانه خدا." این کتاب دارای چهار بخش است:
"بخش ۱": فصل ۱: ۱-۱۵. محکومیت و عمل توبه‌کننده. خداوند اهماال گناه‌آلود اسرائیل در بازسازی معبد را محکوم می‌کند (۱: ۱-۱۱). باقیمانده وفادار اسرائیل بازسازی معبد دوم را آغاز کرد (۱: ۱۲-۱۵).
"بخش ۲": فصل ۲: ۱-۹. نبوت درباره لرزاندن آسمانها و زمین و شکوه بیشتر معبد دوم.
"بخش ۳": فصل ۲: ۱۰-۱۹. نصیحت در مورد اینکه قبلاً وضع چگونه بوده و بعد از این، برکت چگونه خواهد بود.
"بخش ۴": فصل ۲: ۲۰-۲۳. نبوت درباره سرنگونی همه حکومت‌های زمینی و وعده خاص برای زروبابل.

تکلیف برای هفته آینده

اول. در طول هفته آینده کتابهای زکریا، یوئیل و ملاکی را بخوانید. هفته آینده آنها را معرفی خواهیم کرد.
دوم. کتابهای دستور عمل "بروید و ملکوت خدا را موعظه کنید" را ملاحظه کرده و به آدرس اینترنتی www.dota.net مراجعه کنید. این آدرس را به حروف تکرار میکنم....
سوم. هر شنبه تا چهارشنبه به برنامه "دوره شاگردسازی از رادیو" گوش دهید.